

WYMAGANIA EDUKACYJNE I ZASADY SZCZEGÓŁOWYCH WARUNKÓW I SPOSOBÓW OCENIANIA WEWNĄTRZSZKOLNEGO UCZNIÓW SZKOŁY MUZYCZNEJ I STOPNIA W STARYM SĄCZU.

WYMAGANIA EDUKACYJNE

1. Wymagania edukacyjne to sformułowane przez nauczyciela danego przedmiotu osiągnięcia ucznia, czyli wiedza i umiejętności, które są niezbędne do uzyskania określonej oceny.
2. Nauczyciel tworzy wymagania edukacyjne na podstawie konkretnego programu nauczania realizowanego na zajęciach oraz zgodnie z podstawą programową, która wyznacza cele kształcenia i zakres treści, jakie uczeń powinien opanować.
3. Wymagania edukacyjne są sformułowane tak, aby uczeń wiedział na jakim poziomie musi opanować wiedzę, aby otrzymać daną ocenę.
4. Wymagania edukacyjne uwzględniają także:
 - 1) zastosowanie zdobytej przez ucznia wiedzy i umiejętności w praktyce,
 - 2) stopień opanowania umiejętności integrowania wiadomości, również międzyprzedmiotowo,
 - 3) stopień opanowania umiejętności organizacji pracy i współpracy,
5. Wymagania edukacyjne mogą być dostosowywane dla uczniów o specjalnych potrzebach, aby wyrównać ich szanse edukacyjne, na przykład poprzez modyfikację procesu nauczania.
6. Nauczyciel jest zobowiązany, na podstawie opinii publicznej lub niepublicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej, dostosować wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb ucznia.

ZASADY SZCZEGÓŁOWYCH WARUNKÓW I SPOSÓB OCENIANIA WEWNĄTRZSZKOLNEGO UCZNIÓW

OCENIANIE

1. Ocenianie osiągnięć edukacyjnych uczniów przeprowadza się zgodnie z przyjętymi przez Szkołę zasadami szczegółowych warunków i sposobów oceniania wewnątrzszkolnego uczniów.
2. Ocenianiu osiągnięć edukacyjnych ucznia podlega poziom i postęp w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań edukacyjnych.
3. Ocenianie ma na celu:
 - 1) informowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych,
 - 2) pomoc uczniowi w samodzielnym planowaniu swojego rozwoju,
 - 3) motywowanie ucznia do dalszej pracy,
 - 4) dostarczanie rodzicom/prawnym opiekunom i nauczycielom informacji o postępach, trudnościach i uzdolnieniach ucznia,
 - 5) umożliwienie nauczycielom doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno-wychowawczej.
4. Ocenianie obejmuje:
 - 1) ocenianie bieżące, klasyfikowanie śródroczne, roczne i końcowe według skali i w formach przyjętych w Szkole,

- 2) klasyfikację śródroczną, roczną i końcową - ustalanie ocen klasyfikacyjnych promocyjnych i końcowych z obowiązkowych zajęć edukacyjnych,
- 3) przeprowadzanie egzaminów klasyfikacyjnych, promocyjnych i poprawkowych,
- 4) ustalenie warunków i trybu uzyskania wyższych niż przewidywane ocen promocyjnych i końcowych z obowiązkowych zajęć edukacyjnych, z wyjątkiem oceny ustalonej w trybie egzaminu promocyjnego,
- 5) ustalenie warunków i sposobu przekazywania rodzicom/opiekunom prawnym informacji o postępach i trudnościach ucznia w nauce.

OCENIANIE BIEŻĄCE

1. Ocenianie bieżące z zajęć edukacyjnych ma na celu monitorowanie pracy ucznia, przekazywanie uczniowi informacji o jego osiągnięciach oraz wskazanie, co uczeń robi dobrze, a co wymaga poprawy.
2. Ocenianie bieżące jest realizowanym przez nauczyciela procesem, który docenia starania ucznia i wyraża uznanie dla jego osiągnięć.
3. Ocenianie bieżące realizuje się przez:
 - 1) ocenę słowną – odnoszenie się do osiągnięć i trudności ucznia w procesie kształcenia,
 - 2) ocenę wspierającą – odnoszenie się do działań i osiągnięć ucznia, docenianie poprawnych rozwiązań, udzielanie pomocy i wsparcia przy niepowodzeniach i jednocześnie wskazanie metod i sposobów pozwalających ich uniknąć,
 - 3) ocenę kształtującą – wypracowanie metod wspierających efektywne uczenie się i wspieranie ucznia w planowaniu jego kształcenia.
4. Oceny bieżące oraz klasyfikacyjne i końcowe są uzasadniane przez nauczyciela ustnie zawsze przy ustaleniu oceny. Na wniosek ucznia lub rodzica/opiekuna prawnego uzasadnienie to powinno być sporządzone w formie pisemnej lub elektronicznej.
5. Zasady szczegółowych warunków i sposobów oceniania wewnątrzszkolnego uczniów:
 - 1) zgodność ze standardami określonymi w podstawach programowych,
 - 2) systematyczność w gromadzeniu informacji o uczniu,
 - 3) różnorodność metod oraz form sprawdzania i oceniania,
 - 4) jawność oceniania zarówno dla ucznia, jak i jego rodziców/opiekunów prawnych.
6. Ocenianie ustala się wg następującej skali ocen:
 - 1) celujący - cel – 6
 - 2) bardzo dobry - bdb – 5
 - 3) dobry - db – 4
 - 4) dostateczny - dst – 3
 - 5) dopuszczający - dop – 2
 - 6) niedostateczny - ndst – 1
7. Wszystkie oceny ucznia wpisuje się do dziennika lekcyjnego.
8. Ocenie podlegają:
 - 1) sprawdziany pisemne (prace klasowe ze zrealizowanego działu programowego, testy, kartkówki).
 - 2) praca ucznia na lekcji (odpowiedź ustna, aktywność, współudział w prowadzeniu zajęć (np. referat).
9. Sprawdzone i ocenione pisemne prace kontrolne uczeń i jego rodzice/opiekunowie

prawni otrzymują do wglądu na zasadach określonych przez nauczycieli.

10. Na prośbę ucznia lub jego rodziców/opiekunów prawnych nauczyciel uzasadnia ustaloną ocenę.

11. Prace klasowe muszą być zapowiadane co najmniej z tygodniowym wyprzedzeniem.

12. W jednym dniu może być tylko jedna praca klasowa, w ciągu tygodnia nie więcej niż trzy.

13. W pierwszym tygodniu po feriach zimowych nie należy przeprowadzać sprawdzianów, prac testów, klasowych.

14. Zapowiedziane prace klasowe nie powinny być przekładane bez szczególnie ważnych powodów.

Jeżeli zostały przełożone z winy lub na prośbę uczniów, to tracą moc ustalenia dotyczące wcześniejszego zapowiadania.

15. Kartkówki obejmujące niewielki zakres materiału, trwające nie dłużej niż 15-20 minut nie muszą być zapowiadane. W jednym dniu mogą być maksymalnie dwie kartkówki.

16. Ocenioną pracę pisemną uczeń otrzymuje nie później w ciągu 14 dni od dnia jej napisania.

17. W przypadku 50 % ilości ocen niedostatecznych z prac klasowych lub sprawdzianów, można je przeprowadzić ponownie. Czynią to wszyscy uczniowie, którzy otrzymali oceny niedostateczne.

18. Oceny niedostateczne ze sprawdzianów uczeń jest zobowiązany poprawić, a nieprzystąpienie do prac pisemnych zobowiązuje ucznia do napisania ich w terminie i na zasadach określonych przez nauczyciela.

19. W przypadku choroby lub dłuższej nieobecności uczeń ma obowiązek uzupełnić braki w uzgodnieniu z nauczycielem prowadzącym zajęcia.

20. Uczeń, który uzyskał ocenę niedostateczną (i dopuszczającą z kształcenia słuchu) w klasyfikacji śródrocznej zobowiązany jest do uzupełnienia poziomu wiedzy i umiejętności w terminie i na zasadach uzgodnionych z nauczycielem przedmiotu. Jeżeli nie poprawi oceny niedostatecznej (i dopuszczającej z kształcenia słuchu) nie może otrzymać pozytywnej rocznej oceny klasyfikacyjnej.

21. Przyjmuje się następujące sposoby zapisywania ocen:

- 1) zapis literowy lub cyfrowy - może być kolorem czerwonym (cel, bdb, db, dst, dop, ndst) - dla pisemnych prac klasowych, sprawdzianów, testów badających poziom umiejętności ucznia,
- 2) zapis literowy lub cyfrowy- może być kolorem zielonym (cel, bdb, db, dst, dop, ndst) - kartkówki, testy,
- 3) zapis cyfrowy (6, 5, 4, 3, 2, 1) dla innych zadań,
- 4) przy sprawdzianach ocenianych punktowo – obok oceny wpisuje się ilość punktów.

22. Przy sprawdzianach, testach i innych formach ocenianych procentowo przyjmuje się następujący sposób oceniania:

- 1) stopień celujący - 100% poprawnie rozwiązanych zadań,
- 2) stopień bardzo dobry - od 90% poprawnie rozwiązanych zadań,
- 3) stopień dobry - 75% - 89% poprawnie rozwiązanych zadań,
- 4) stopień dostateczny - 50% - 74% poprawnie rozwiązanych zadań,
- 5) stopień dopuszczający - 30% - 49% poprawnie rozwiązanych zadań,

6) stopień niedostateczny - mniej niż 30% poprawnie rozwiązanych zadań.

23. Dopuszcza się stosowanie dodatkowych zapisów w dziennikach lekcyjnych:

- 1) plus (+) i minus (-) przy ocenach bieżących lub samodzielnie,
- 2) „np. 20 XI” – skrót oznaczający nieprzygotowanie ucznia w dniu 20 listopada.

KRYTERIA OCEN

Oceny z przedmiotów teoretycznych ustala się według następującej skali:

- 1) stopień celujący – 6 – oznacza, że uczeń w całości spełnia wymagania edukacyjne,
- 2) stopień bardzo dobry – 5 – oznacza, że uczeń zrealizował wymagania edukacyjne prawie w całości,
- 3) stopień dobry – 4 – oznacza, że spełnienie wymagań nie jest pełne, ale nie przewiduje się trudności w dalszym kształceniu,
- 4) stopień dostateczny – 3 – oznacza, że uczeń spełnił jedynie podstawowe wymagania edukacyjne, co może oznaczać trudności w dalszym kształceniu,
- 5) stopień dopuszczający – 2 – oznacza, że spełnienie wymagań edukacyjnych jest minimalne i poważnie utrudni, a nawet uniemożliwi dalsze kształcenie,
- 6) stopień niedostateczny – 1 – oznacza, że uczeń wyraźnie nie spełnia wymagań edukacyjnych.

KRYTERIA OCENIANIA Z PRZEDMIOTU GŁÓWNEGO-INSTRUMENTU GŁÓWNEGO:

1. Ocena celująca:

- 1) uczeń wyróżnia się muzykalnością i ekspresją w grze,
- 2) uczeń posiada dużą biegłość i łatwość techniczną,
- 3) jego grę charakteryzuje precyzja wykonania,
- 4) gra stylowo, bardzo ładnym dźwiękiem i we właściwych tempach,
- 5) gra ze zróżnicowaną dynamiką,
- 6) gra bardzo dobrym aparatem gry,
- 7) bardzo dobra intonacja wykonywanego programu (nie dotyczy pianistów i akordeonistów),
- 8) program egzaminu (utwory, które należy wykonać z pamięci) jest świetnie opanowany przez ucznia,
- 9) wykonanie utworów nie budzi zastrzeżeń, cechuje je kreatywność, wrażliwość artystyczną.

2. Ocena bardzo dobra:

- 1) uczeń gra zgodnie z tekstem, ciekawie muzycznie, ładnym dźwiękiem,
- 2) posiada dużą sprawność i biegłość techniczną,
- 3) jego grę cechuje wyczucie stylu i charakteru utworów,
- 4) gra bardzo dobrym aparatem gry,
- 5) bardzo dobra intonacja wykonywanego programu (nie dotyczy pianistów i akordeonistów),
- 6) gra ze zróżnicowaną skalą dynamiczną,
- 7) wykonuje utwory precyzyjnie pod względem artykulacyjnym,
- 8) posiada bardzo dobrą dyscyplinę rytmiczną,
- 9) program egzaminu (utwory, które należy wykonać z pamięci) jest bardzo dobrze opanowany przez ucznia.

3. Ocena dobra:

- 1) uczeń gra zgodnie z tekstem,
- 2) gra rytmicznie i we właściwych tempach, sprawnie technicznie,
- 3) gra prawidłowym aparatem gry,

- 4) realizuje znaki dynamiczne i artykulacyjne,
- 5) gra dobrą intonacją (nie dotyczy pianistów i akordeonistów),
- 6) program egzaminu (utwory, które należy wykonać z pamięci) jest dobrze opanowany przez ucznia.

4. Ocena dostateczna:

- 1) uczeń posiada małą sprawność techniczną, jego aparat gry nie jest poprawny,
- 2) gra poprawną intonacją (nie dotyczy pianistów i akordeonistów),
- 3) jego grę cechuje mała dyscyplina rytmu i tempa oraz nieduża rozpiętość dynamiczna,
- 4) jakość brzmienia budzi zastrzeżenia,
- 5) program egzaminu (utwory, które należy wykonać z pamięci) jest częściowo opanowany przez ucznia.

5. Ocena dopuszczająca:

- 1) uczeń posiada bardzo małą sprawność techniczną,
- 2) w grze brak dyscypliny rytmicznej oraz właściwej artykulacji,
- 3) ma złą intonację (nie dotyczy pianistów i akordeonistów),
- 4) wykazuje brak zrozumienia wykonywanych utworów.

7. Ocenę z egzaminu promocyjnego ustala się według następującej skali punktowej:

- 1) 25 punktów - stopień celujący – 6
- 2) 21-24 punktów - stopień bardzo dobry – 5
- 3) 16-20 punktów - stopień dobry – 4
- 4) 13-15 punktów - stopień dostateczny – 3
- 5) 11-12 punktów - stopień dopuszczający – 2
- 6) do 10 punktów - stopień niedostateczny – 1

**OBOWIĄZKOWE ZAJĘCIA EDUKACYJNE ARTYSTYCZNE DLA UCZNIÓW
SZKOŁY MUZYCZNEJ I STOPNIA**

W szkole muzycznej I stopnia przedmiotem głównym jest instrument główny.

PRZEDMIOT GŁÓWNY – INSTRUMENT GŁÓWNY: AKORDEON			
CELE KSZTAŁCENIA			
Wiedza	Umiejętności		Kompetencje
1. Przyswojenie wiedzy z zakresu instrumentu głównego – akordeonu.	2. Wykształcenie podstawowych umiejętności gry na instrumencie.	3. Prezentacja publiczna.	4. Funkcjonowanie w środowisku artystycznym.
Treści nauczania	Kryteria weryfikacji		
1. Przyswojenie wiedzy z zakresu instrumentu głównego – akordeonu.			
	Uczeń:		
1) zasady bezpieczeństwa i higieny pracy,	1) określa podstawowe warunki bezpieczeństwa i higieny pracy, 2) omawia czynniki wpływające na bezpieczeństwo.		
2) historia instrumentu i wiedza w zakresie literatury przedmiotu,	1) omawia w zarysie historię akordeonu i jego odmiany, 2) wymienia reprezentatywne utwory akordeonowe oraz ich kompozytorów z różnych epok, 3) wymienia wybitnych akordeonistów o znaczącym dorobku artystycznym.		
3) budowa i pielęgnacja instrumentu,	1) nazywa elementy budowy akordeonu oraz określa zasady jego pielęgnacji, 2) wyjaśnia funkcje i układy poszczególnych manualów instrumentu i działanie systemu rejestrowego (skale, notacje, transpozycje).		
4) technika wykonawcza.	1) omawia warsztat wykonawczy,		

	2) opisuje możliwości techniczne instrumentu.
2. Wykształcenie podstawowych umiejętności gry na instrumencie.	
	Uczeń:
1) aparat gry,	1) prezentuje poprawny aparat gry, 2) prezentuje poprawną technikę prowadzenia i zmieniania kierunków miecha, 3) kontroluje prawidłową postawę przy instrumencie podczas gry.
2) technika gry,	1) stosuje różne sposoby efektywnego przygotowania do gry, 2) posługuje się różnorodnymi rodzajami artykulacji, dynamiką, agogiką oraz wykorzystuje różne sposoby kształtowania dźwięku na akordeonie, 3) dysponuje biegłością techniki palcowej pozwalającą na swobodne wykonywanie utworów, 4) stosuje podstawowe sposoby artykulacji akordeonowej: palcowej, miechowej i miechowo-palcowej, 5) stosuje technikę gry na wszystkich manualach akordeonu – MD, MM, MB/A w zależności od posiadanego instrumentu.
3) interpretacja.	1) interpretuje utwory zgodnie ze stylem danej epoki i ich budową formalną pod kierunkiem nauczyciela, 2) wykazuje się w grze muzykalnością i wrażliwością artystyczną, 3) wykonuje utwory w sposób poprawny pod względem technicznym i artystycznym.
4) specjalistyczna terminologia, notacja muzyczna,	1) posługuje się specjalistyczną terminologią, 2) realizuje zasady notacji muzycznej, 3) czyta nuty a vista.
5) samodzielna praca.	1) przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, 2) realizuje proces ćwiczenia poszczególnych elementów warsztatu według wskazówek nauczyciela, 3) kontroluje własną grę podczas ćwiczenia, 4) potrafi ocenić jakość wykonywanych zadań, 5) stosuje w działaniach praktycznych wiedzę z zakresu przedmiotów teoretycznych, 6) stosuje różne sposoby zapamiętywania tekstu nutowego, 7) korzysta z narzędzi pomocnych w ćwiczeniu, 8) planuje i organizuje systematyczną pracę, 9) opracowuje utwory pod względem techniczno-wykonawczym (wstępne opracowanie aplikatury, zmian kierunków miecha, rejestracji).
6) współpraca.	1) realizuje zadania artystyczne w grze z innymi uczniami lub nauczycielem, 2) dostosowuje sposób gry do składu i aparatu wykonawczego, charakteru utworu oraz roli wykonywanej partii.
3. Prezentacja publiczna.	
	Uczeń:
1) praktyka estradowa,	1) koncentruje się podczas występu, 2) opanowuje treść, 3) stosuje zasady poprawnego zachowania podczas publicznej prezentacji, 4) wykonuje z pamięci część utworów ze swojego repertuaru.
2) prezentacja w mediach cyfrowych.	1) korzysta z technologii informacyjnej i komunikacyjnej w realizacji zadań artystycznych, 2) obsługuje sprzęt elektroniczny umożliwiający rejestrację swojej gry.
4. Funkcjonowanie w środowisku artystycznym.	
	Uczeń:
1) rozwój artystyczny i zawodowy,	1) analizuje własne kompetencje, 2) aktualizuje swoją wiedzę i rozwija umiejętności,

	3) wykorzystuje różne źródła informacji w celu doskonalenia umiejętności, 4) dokumentuje i archiwizuje własne dokonania twórcze, 5) aktywnie uczestniczy w życiu artystycznym.		
2) etyka zawodowa.	1) przestrzega zasad etycznych oraz utrzymuje właściwe relacje w środowisku, 2) przyjmuje odpowiedzialność za powierzone zadania artystyczne		
FLET			
CELE KSZTAŁCENIA			
Wiedza	Umiejętności		Kompetencje
1. Przyswojenie wiedzy z zakresu instrumentu głównego – fletu.	2. Wykształcenie podstawowych umiejętności gry na instrumencie.	3. Prezentacja publiczna.	4. Funkcjonowanie w środowisku artystycznym.
Treści nauczania	Kryteria weryfikacji		
1. Przyswojenie wiedzy z zakresu instrumentu głównego – fletu.			
	Uczeń:		
1) zasady bezpieczeństwa i higieny pracy,	1) określa warunki bezpieczeństwa i higieny pracy, 2) omawia czynniki wpływające na bezpieczeństwo.		
2) historia instrumentu i wiedza w zakresie literatury przedmiotu,	1) omawia w zarysie historię fletu i jego odmiany, 2) wymienia reprezentatywne utwory fletowe oraz ich kompozytorów z różnych epok, 3) wymienia wybitnych flecistów o znaczącym dorobku artystycznym.		
3) budowa i pielęgnacja instrumentu,	nazywa elementy budowy fletu, wyjaśnia sposób składania tych elementów oraz określa zasady jego pielęgnacji.		
4) technika wykonawcza.	1) omawia warsztat wykonawczy, w tym budowę aparatu oddechowego oraz jego rolę w grze na flecie, 2) opisuje możliwości techniczne instrumentu, 3) wskazuje podstawowe czynniki mające wpływ na intonację.		
2. Wykształcenie podstawowych umiejętności gry na instrumencie.			
	Uczeń:		
1) aparat gry,	1) prezentuje poprawny aparat gry, w tym technikę oddechową i technikę zadęcia, 2) kontroluje prawidłową postawę, ułożenie rąk i palców podczas gry.		
2) technika gry,	1) stosuje różne sposoby efektywnego przygotowania do gry, 2) posługuje się różnorodnymi technikami artykulacyjnymi, dynamiką, agogiką oraz potrafi modulować barwę dźwięku z zachowaniem prawidłowej intonacji, 3) dysponuje biegłością techniczną pozwalającą na swobodne wykonywanie utworów, 4) dysponuje prawidłową emisją dźwięku.		
3) interpretacja.	1) interpretuje utwory zgodnie ze stylem danej epoki i ich budową formalną pod kierunkiem nauczyciela, 2) wykazuje się w grze muzykalnością i wrażliwością artystyczną.		
4) specjalistyczna terminologia, notacja muzyczna,	1) posługuje się specjalistyczną terminologią, 2) realizuje zasady notacji muzycznej, 3) czyta nuty a vista.		
5) samodzielna praca.	1) przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, 2) realizuje proces ćwiczenia poszczególnych elementów warsztatu według wskazówek nauczyciela,		

	3) kontroluje własną grę podczas ćwiczenia, 4) potrafi ocenić jakość wykonywanych zadań, 5) stosuje w działaniach praktycznych wiedzę z zakresu przedmiotów teoretycznych, 6) stosuje różne sposoby zapamiętywania tekstu nutowego, 7) korzysta z narzędzi pomocnych w ćwiczeniu, 8) planuje i organizuje systematyczną pracę.		
6) współpraca.	1) realizuje zadania artystyczne w grze z innymi uczniami lub nauczycielem, 2) dostosowuje sposób gry do składu i aparatu wykonawczego, charakteru utworu oraz roli wykonywanej partii, 3) współpracuje z akompaniatorem.		
3. Prezentacja publiczna.			
	Uczeń:		
1) praktyka estradowa,	1) koncentruje się podczas występu, 2) opanowuje tremę, 3) stosuje zasady poprawnego zachowania podczas publicznej prezentacji, 4) wykonuje z pamięci część utworów ze swojego repertuaru.		
2) prezentacja w mediach cyfrowych.	1) korzysta z technologii informacyjnej i komunikacyjnej w realizacji zadań artystycznych, 2) obsługuje sprzęt elektroniczny umożliwiający rejestrację swojej gry.		
4. Funkcjonowanie w środowisku artystycznym.			
	Uczeń:		
1) rozwój artystyczny i zawodowy,	1) analizuje własne kompetencje, 2) aktualizuje swoją wiedzę i rozwija umiejętności, 3) wykorzystuje różne źródła informacji w celu doskonalenia umiejętności, 4) dokumentuje i archiwizuje własne dokonania twórcze, 5) aktywnie uczestniczy w życiu artystycznym.		
2) etyka zawodowa.	1) przestrzega zasad etycznych oraz utrzymuje właściwe relacje w środowisku, 2) przyjmuje odpowiedzialność za powierzone zadania artystyczne.		
FORTEPIAN			
CELE KSZTAŁCENIA			
Wiedza	Umiejętności		Kompetencje
1. Przyswojenie wiedzy z zakresu instrumentu głównego – fortepianu.	2. Wykształcenie podstawowych umiejętności gry na instrumencie.	3. Prezentacja publiczna.	4. Funkcjonowanie w środowisku artystycznym.
Treści nauczania	Kryteria weryfikacji		
1. Przyswojenie wiedzy z zakresu instrumentu głównego – fletu.			
	Uczeń:		
1) zasady bezpieczeństwa i higieny pracy,	1) określa warunki bezpieczeństwa i higieny pracy, 2) omawia czynniki wpływające na bezpieczeństwo.		
2) historia instrumentu i wiedza w zakresie literatury przedmiotu,	1) omawia w zarysie historię fletu i jego odmiany, 2) wymienia reprezentatywne utwory fletowe oraz ich kompozytorów z różnych epok, 3) wymienia wybitnych flecistów o znaczącym dorobku artystycznym.		
3) budowa i pielęgnacja instrumentu,	nazywa elementy budowy fletu, wyjaśnia sposób składania tych elementów oraz określa zasady jego pielęgnacji.		

4) technika wykonawcza.	1) omawia warsztat wykonawczy, w tym budowę aparatu oddechowego oraz jego rolę w grze na flecie, 2) opisuje możliwości techniczne instrumentu, 3) wskazuje podstawowe czynniki mające wpływ na intonację.
2. Wykształcenie podstawowych umiejętności gry na instrumencie.	
	Uczeń:
1) aparat gry,	1) prezentuje poprawny aparat gry, 2) kontroluje prawidłową postawę, ułożenie rąk i palców podczas gry.
2) technika gry,	1) stosuje różne sposoby efektywnego przygotowania do gry, 2) posługuje się różnorodnymi technikami artykulacyjnymi, dynamiką, agogiką oraz potrafi modulować barwę dźwięku z zachowaniem prawidłowej intonacji, 3) dysponuje biegłością techniczną pozwalającą na swobodne wykonywanie utworów, 4) dysponuje prawidłową emisją dźwięku.
3) interpretacja.	1) interpretuje utwory zgodnie ze stylem danej epoki i ich budową formalną pod kierunkiem nauczyciela, 2) wykazuje się w grze muzykalnością i wrażliwością artystyczną.
4) specjalistyczna terminologia, notacja muzyczna,	1) posługuje się specjalistyczną terminologią, 2) realizuje zasady notacji muzycznej, 3) czyta nuty a vista.
5) samodzielna praca.	1) przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, 2) realizuje proces ćwiczenia poszczególnych elementów warsztatu według wskazówek nauczyciela, 3) kontroluje własną grę podczas ćwiczenia, 4) potrafi ocenić jakość wykonywanych zadań, 5) stosuje w działaniach praktycznych wiedzę z zakresu przedmiotów teoretycznych, 6) stosuje różne sposoby zapamiętywania tekstu nutowego, 7) korzysta z narzędzi pomocnych w ćwiczeniu, 8) planuje i organizuje systematyczną pracę.
6) współpraca.	1) realizuje zadania artystyczne w grze z innymi uczniami lub nauczycielem, 2) dostosowuje sposób gry do składu i aparatu wykonawczego, charakteru utworu oraz roli wykonywanej partii, 3) współpracuje z akompaniatorem.
3. Prezentacja publiczna.	
	Uczeń:
1) praktyka estradowa,	1) koncentruje się podczas występu, 2) opanowuje treść, 3) stosuje zasady poprawnego zachowania podczas publicznej prezentacji, 4) wykonuje z pamięci część utworów ze swojego repertuaru.
2) prezentacja w mediach cyfrowych.	1) korzysta z technologii informacyjnej i komunikacyjnej w realizacji zadań artystycznych, 2) obsługuje sprzęt elektroniczny umożliwiający rejestrację swojej gry.
4. Funkcjonowanie w środowisku artystycznym.	
	Uczeń:
1) rozwój artystyczny i zawodowy,	1) analizuje własne kompetencje, 2) aktualizuje swoją wiedzę i rozwija umiejętności, 3) wykorzystuje różne źródła informacji w celu doskonalenia umiejętności, 4) dokumentuje i archiwizuje własne dokonania twórcze, 5) aktywnie uczestniczy w życiu artystycznym.

2) etyka zawodowa.	1) przestrzega zasad etycznych oraz utrzymuje właściwe relacje w środowisku, 2) przyjmuje odpowiedzialność za powierzone zadania artystyczne.		
FORTEPIAN DODATKOWY			
CELE KSZTAŁCENIA			
Wiedza	Umiejętności		Kompetencje
1. Przyswojenie wiedzy z zakresu podstaw gry na fortepianie.	2. Wykształcenie podstawowych umiejętności gry na instrumencie.	3. Prezentacja publiczna.	4. Funkcjonowanie w środowisku artystycznym.
Treści nauczania	Kryteria weryfikacji		
1. Przyswojenie wiedzy z zakresu podstaw gry na fortepianie.			
	Uczeń:		
1) zasady bezpieczeństwa i higieny pracy,	1) określa podstawowe warunki bezpieczeństwa i higieny pracy, 2) omawia czynniki wpływające na bezpieczeństwo.		
2) historia instrumentu i wiedza w zakresie literatury przedmiotu;	1) omawia w zarysie historię instrumentów klawiszowych, 2) wymienia kompozytorów z różnych epok tworzących utwory na fortepian.		
3) budowa i pielęgnacja instrumentu,	omawia elementy budowy fortepianu oraz sposoby jego pielęgnacji.		
4) technika wykonawcza.	1) omawia warsztat wykonawczy, 2) opisuje możliwości techniczne instrumentu.		
2. Wykształcenie umiejętności gry na instrumencie.			
	Uczeń:		
1) aparat gry,	1) prezentuje poprawny aparat gry, 2) kontroluje prawidłową postawę, ułożenie rąk i palców podczas gry.		
2) technika gry,	1) stosuje różne sposoby efektywnego przygotowania do gry, 2) posługuje się różnorodnymi technikami artykulacyjnymi, dynamiką i agogiką oraz potrafi modulować barwę dźwięku, 3) stosuje techniki wykonawcze pozwalające na wykonanie utworów o zróżnicowanym charakterze, 4) posługuje się pedalizacją.		
3) interpretacja.	1) interpretuje utwory zgodnie ze stylem danej epoki i ich budową formalną pod kierunkiem nauczyciela, 2) wykazuje się w grze muzykalnością i wrażliwością artystyczną		
4) specjalistyczna terminologia, notacja muzyczna,	1) posługuje się specjalistyczną terminologią, 2) realizuje zasady notacji muzycznej, 3) czyta nuty a vista.		
5) samodzielna praca.	1) przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, 2) realizuje proces ćwiczenia według wskazówek nauczyciela, 3) kontroluje własną grę podczas ćwiczenia, 4) potrafi ocenić jakość wykonywanych zadań, 5) stosuje w działaniach praktycznych wiedzę z zakresu przedmiotów teoretycznych, 6) stosuje różne sposoby zapamiętywania tekstu nutowego, 7) korzysta z narzędzi pomocnych w ćwiczeniu.		
3. Prezentacja publiczna.			
	Uczeń:		
1) praktyka estradowa,	1) koncentruje się podczas występu, 2) opanowuje tremę,		

	3) stosuje zasady poprawnego zachowania podczas publicznej prezentacji, 4) wykonuje z pamięci część utworów ze swojego repertuaru.		
2) prezentacja w mediach cyfrowych.	1) korzysta z technologii informacyjnej i komunikacyjnej w realizacji zadań artystycznych, 2) obsługuje sprzęt elektroniczny umożliwiający rejestrację swojej gry.		
4. Funkcjonowanie w środowisku artystycznym.			
	Uczeń:		
1) rozwój artystyczny i zawodowy,	1) analizuje własne kompetencje, 2) aktualizuje swoją wiedzę i rozwija umiejętności, 3) wykorzystuje różne źródła informacji w celu doskonalenia umiejętności, 4) dokumentuje i archiwizuje własne dokonania twórcze, 5) aktywnie uczestniczy w życiu artystycznym.		
2) etyka zawodowa.	1) przestrzega zasad etycznych oraz utrzymuje właściwe relacje w środowisku, 2) przyjmuje odpowiedzialność za powierzone zadania artystyczne.		
GITARA			
CELE KSZTAŁCENIA			
Wiedza	Umiejętności		Kompetencje
1. Przyswojenie wiedzy z zakresu instrumentu głównego – gitary.	2. Wykształcenie podstawowych umiejętności gry na instrumencie.	3. Prezentacja publiczna.	4. Funkcjonowanie w środowisku artystycznym.
Treści nauczania	Kryteria weryfikacji		
1. Przyswojenie wiedzy z zakresu instrumentu głównego – gitary.			
	Uczeń:		
1) zasady bezpieczeństwa i higieny pracy,	1) określa warunki bezpieczeństwa i higieny pracy, 2) omawia czynniki wpływające na bezpieczeństwo.		
2) historia instrumentu i wiedza w zakresie literatury przedmiotu,	1) omawia w zarysie historię gitary i jej odmiany, 2) wymienia reprezentatywne utwory gitarowe oraz ich kompozytorów z różnych epok, 3) wymienia wybitnych gitarzystów o znaczącym dorobku artystycznym.		
3) budowa i pielęgnacja instrumentu,	1) nazywa elementy budowy gitary oraz określa sposoby jej pielęgnacji, 2) wymienia sposób strojenia gitary, 3) opisuje sposób wymiany strun.		
4) technika wykonawcza.	1) omawia warsztat wykonawczy, 2) opisuje możliwości techniczne instrumentu, 3) omawia znaczenie paznokci w technice gitarowej.		
2. Wykształcenie podstawowych umiejętności gry na instrumencie.			
	Uczeń:		
1) aparat gry,	1) prezentuje poprawny aparat gry, 2) kontroluje prawidłową postawę, ułożenie rąk i palców podczas gry, 3) określa sposoby pielęgnacji paznokci, 4) dobiera właściwe akcesoria.		
2) technika gry,	1) stosuje różne sposoby efektywnego przygotowania do gry, 2) posługuje się różnorodnymi technikami artykulacyjnymi, dynamiką, agogiką oraz potrafi modulować barwę dźwięku z zachowaniem prawidłowej intonacji,		

	3) dysponuje biegłością techniczną pozwalającą na swobodne wykonywanie utworów.		
3) interpretacja.	1) interpretuje utwory zgodnie ze stylem danej epoki i ich budową formalną pod kierunkiem nauczyciela, 2) wykazuje się w grze muzykalnością i wrażliwością artystyczną.		
4) specjalistyczna terminologia, notacja muzyczna,	1) posługuje się specjalistyczną terminologią, 2) realizuje zasady notacji muzycznej, 3) czyta nuty a vista, 4) realizuje oznaczenia w zakresie aplikatury obu rąk.		
5) samodzielna praca,	1) przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, 2) realizuje proces ćwiczenia poszczególnych elementów warsztatu według wskazówek nauczyciela, 3) kontroluje własną grę podczas ćwiczenia, 4) potrafi ocenić jakość wykonywanych zadań, 5) stosuje w działaniach praktycznych wiedzę z zakresu przedmiotów teoretycznych, 6) stosuje różne sposoby zapamiętywania tekstu nutowego, 7) korzysta z narzędzi pomocnych w ćwiczeniu, 8) planuje i organizuje systematyczną pracę.		
6) współpraca.	1) realizuje zadania artystyczne w grze z innymi uczniami lub nauczycielem, 2) dostosowuje sposób gry do składu i aparatu wykonawczego, charakteru utworu oraz roli wykonywanej partii.		
3. Prezentacja publiczna.			
	Uczeń:		
1) praktyka estradowa,	1) koncentruje się podczas występu, 2) opanowuje tremę, 3) stosuje zasady poprawnego zachowania podczas publicznej prezentacji, 4) wykonuje z pamięci część utworów ze swojego repertuaru.		
2) prezentacja w mediach cyfrowych.	1) korzysta z technologii informacyjnej i komunikacyjnej w realizacji zadań artystycznych, 2) obsługuje sprzęt elektroniczny umożliwiający rejestrację swojej gry.		
4. Funkcjonowanie w środowisku artystycznym.			
	Uczeń:		
1) rozwój artystyczny i zawodowy,	1) analizuje własne kompetencje, 2) aktualizuje swoją wiedzę i rozwija umiejętności, 3) wykorzystuje różne źródła informacji w celu doskonalenia umiejętności, 4) dokumentuje i archiwizuje własne dokonania twórcze, 5) aktywnie uczestniczy w życiu artystycznym.		
2) etyka zawodowa.	1) przestrzega zasad etycznych oraz utrzymuje właściwe relacje w środowisku, 2) przyjmuje odpowiedzialność za powierzone zadania artystyczne.		
KLARNET			
CELE KSZTAŁCENIA			
Wiedza	Umiejętności		Kompetencje
1. Przyswojenie wiedzy z zakresu instrumentu głównego –klarnetu.	2. Wykształcenie podstawowych umiejętności gry na instrumencie.	3. Prezentacja publiczna.	4. Funkcjonowanie w środowisku artystycznym.

Treści nauczania	Kryteria weryfikacji		
1. Przyswojenie wiedzy z zakresu instrumentu głównego – klarnetu.			
	Uczeń:		
1) zasady bezpieczeństwa i higieny pracy,	1) określa warunki bezpieczeństwa i higieny pracy, 2) omawia czynniki wpływające na bezpieczeństwo.		
2) historia instrumentu i wiedza w zakresie literatury przedmiotu,	1) omawia w zarysie historię klarnetu i jego odmiany, 2) wymienia reprezentatywne utwory klarnetowe oraz ich kompozytorów z różnych epok, 3) wymienia wybitnych klarnecistów o znaczącym dorobku artystycznym.		
3) budowa i pielęgnacja instrumentu,	nazywa elementy budowy klarnetu, wyjaśnia sposób składania tych elementów oraz określa zasady jego pielęgnacji, 2) orientuje się w rodzajach oraz parametrach stroików, klasyfikuje je według potrzeb oraz określa stopień ich zużycia.		
4) technika wykonawcza.	1) omawia warsztat wykonawczy, w tym budowę aparatu oddechowego oraz jego rolę w grze na klarnecie, 2) opisuje możliwości techniczne instrumentu, 3) wskazuje podstawowe czynniki mające wpływ na intonację.		
2. Wykształcenie podstawowych umiejętności gry na instrumencie.			
	Uczeń:		
1) aparat gry,	1) prezentuje poprawny aparat gry, w tym technikę oddechową i technikę zadęcia, 2) kontroluje prawidłową postawę, ułożenie rąk i palców podczas gry.		
2) technika gry,	1) stosuje różne sposoby efektywnego przygotowania do gry, 2) posługuje się różnorodnymi technikami artykulacyjnymi, dynamiką, agogiką oraz potrafi modulować barwę dźwięku z zachowaniem prawidłowej intonacji, 3) dysponuje biegłością techniczną pozwalającą na swobodne wykonywanie utworów, 4) dysponuje prawidłową emisją dźwięku.		
3) interpretacja.	1) interpretuje utwory zgodnie ze stylem danej epoki i ich budową formalną pod kierunkiem nauczyciela, 2) wykazuje się w grze muzykalnością i wrażliwością artystyczną.		
4) specjalistyczna terminologia, notacja muzyczna,	1) posługuje się specjalistyczną terminologią, 2) realizuje zasady notacji muzycznej, 3) czyta nuty a vista.		
5) samodzielna praca.	1) przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, 2) realizuje proces ćwiczenia poszczególnych elementów warsztatu według wskazówek nauczyciela, 3) kontroluje własną grę podczas ćwiczenia, 4) potrafi ocenić jakość wykonywanych zadań, 5) stosuje w działaniach praktycznych wiedzę z zakresu przedmiotów teoretycznych, 6) stosuje różne sposoby zapamiętywania tekstu nutowego, 7) korzysta z narzędzi pomocnych w ćwiczeniu, 8) planuje i organizuje systematyczną pracę.		
6) współpraca.	1) realizuje zadania artystyczne w grze z innymi uczniami lub nauczycielem, 2) dostosowuje sposób gry do składu i aparatu wykonawczego, charakteru utworu oraz roli wykonywanej partii, 3) współpracuje z akompaniatorem.		
3. Prezentacja publiczna.			

	Uczeń:		
1) praktyka estradowa,	1) koncentruje się podczas występu, 2) opanowuje treść, 3) stosuje zasady poprawnego zachowania podczas publicznej prezentacji, 4) wykonuje z pamięci część utworów ze swojego repertuaru.		
2) prezentacja w mediach cyfrowych.	1) korzysta z technologii informacyjnej i komunikacyjnej w realizacji zadań artystycznych, 2) obsługuje sprzęt elektroniczny umożliwiający rejestrację swojej gry.		
4. Funkcjonowanie w środowisku artystycznym.			
	Uczeń:		
1) rozwój artystyczny i zawodowy,	1) analizuje własne kompetencje, 2) aktualizuje swoją wiedzę i rozwija umiejętności, 3) wykorzystuje różne źródła informacji w celu doskonalenia umiejętności, 4) dokumentuje i archiwizuje własne dokonania twórcze, 5) aktywnie uczestniczy w życiu artystycznym.		
2) etyka zawodowa.	1) przestrzega zasad etycznych oraz utrzymuje właściwe relacje w środowisku, 2) przyjmuje odpowiedzialność za powierzone zadania artystyczne.		
SAKSHORN			
CELE KSZTAŁCENIA			
Wiedza	Umiejętności		Kompetencje
1. Przyswojenie wiedzy z zakresu instrumentu głównego – sakshornu.	2. Wykształcenie podstawowych umiejętności gry na instrumencie.	3. Prezentacja publiczna.	4. Funkcjonowanie w środowisku artystycznym.
Treści nauczania	Kryteria weryfikacji		
1. Przyswojenie wiedzy z zakresu instrumentu głównego – sakshornu.			
	Uczeń:		
1) zasady bezpieczeństwa i higieny pracy,	1) określa warunki bezpieczeństwa i higieny pracy, 2) omawia czynniki wpływające na bezpieczeństwo.		
2) historia instrumentu i wiedza w zakresie literatury przedmiotu,	1) omawia w zarysie historię sakshornu i jego odmiany, 2) wymienia reprezentatywne utwory sakshornowe oraz ich kompozytorów z różnych epok, 3) wymienia wybitnych sakshornistów o znaczącym dorobku artystycznym.		
3) budowa i pielęgnacja instrumentu,	1) nazywa elementy sakshornu oraz określa zasady jego pielęgnacji, 2) wymienia odmiany sakshornów, klasyfikuje je pod względem wielkości i skali, 3) orientuje się w rodzajach ustników i zależnościach z tym związanych, 4) wyjaśnia zasadę działania mechanizmu wentylacyjnego.		
4) technika wykonawcza.	1) omawia warsztat wykonawczy, w tym budowę aparatu oddechowego oraz jego rolę w grze na sakshornie, 2) opisuje możliwości techniczne instrumentu, 3) wskazuje podstawowe czynniki mające wpływ na intonację.		
2. Wykształcenie podstawowych umiejętności gry na instrumencie.			
	Uczeń:		
1) aparat gry,	1) prezentuje poprawny aparat gry, w tym technikę oddechową i technikę zadęcia, 2) kontroluje prawidłową postawę, ułożenie rąk i palców podczas gry.		
2) technika gry,	1) stosuje różne sposoby efektywnego przygotowania do gry,		

	2) posługuje się różnorodnymi technikami artykulacyjnymi, dynamiką, agogiką oraz potrafi modulować barwę dźwięku z zachowaniem prawidłowej intonacji, 3) dysponuje biegłością techniczną pozwalającą na swobodne wykonywanie utworów, 4) stosuje technikę buzzingu (bzyczenia) oraz gry na ustniku, 5) dysponuje prawidłową emisją dźwięku.	
3) interpretacja.	1) interpretuje utwory zgodnie ze stylem danej epoki i ich budową formalną pod kierunkiem nauczyciela, 2) wykazuje się w grze muzykalnością i wrażliwością artystyczną.	
4) specjalistyczna terminologia, notacja muzyczna,	1) posługuje się specjalistyczną terminologią, 2) realizuje zasady notacji muzycznej, 3) czyta nuty a vista.	
5) samodzielna praca.	1) przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, 2) realizuje proces ćwiczenia poszczególnych elementów warsztatu według wskazówek nauczyciela, 3) kontroluje własną grę podczas ćwiczenia, 4) potrafi ocenić jakość wykonywanych zadań, 5) stosuje w działaniach praktycznych wiedzę z zakresu przedmiotów teoretycznych, 6) stosuje różne sposoby zapamiętywania tekstu nutowego, 7) korzysta z narzędzi pomocnych w ćwiczeniu, 8) planuje i organizuje systematyczną pracę.	
6) współpraca.	1) realizuje zadania artystyczne w grze z innymi uczniami lub nauczycielem, 2) dostosowuje sposób gry do składu i aparatu wykonawczego, charakteru utworu oraz roli wykonywanej partii, 3) współpracuje z akompaniatorem.	
3. Prezentacja publiczna.		
	Uczeń:	
1) praktyka estradowa,	1) koncentruje się podczas występu, 2) opanowuje treść, 3) stosuje zasady poprawnego zachowania podczas publicznej prezentacji, 4) wykonuje z pamięci część utworów ze swojego repertuaru.	
2) prezentacja w mediach cyfrowych.	1) korzysta z technologii informacyjnej i komunikacyjnej w realizacji zadań artystycznych, 2) obsługuje sprzęt elektroniczny umożliwiający rejestrację swojej gry.	
4. Funkcjonowanie w środowisku artystycznym.		
	Uczeń:	
1) rozwój artystyczny i zawodowy,	1) analizuje własne kompetencje, 2) aktualizuje swoją wiedzę i rozwija umiejętności, 3) wykorzystuje różne źródła informacji w celu doskonalenia umiejętności, 4) dokumentuje i archiwizuje własne dokonania twórcze, 5) aktywnie uczestniczy w życiu artystycznym.	
2) etyka zawodowa.	1) przestrzega zasad etycznych oraz utrzymuje właściwe relacje w środowisku, 2) przyjmuje odpowiedzialność za powierzone zadania artystyczne.	
SAKSOFON		
CELE KSZTAŁCENIA		
Wiedza	Umiejętności	Kompetencje

1. Przyswojenie wiedzy z zakresu instrumentu głównego – saksofonu.	2. Wykształcenie podstawowych umiejętności gry na instrumencie.	3. Prezentacja publiczna.	4. Funkcjonowanie w środowisku artystycznym.
Treści nauczania	Kryteria weryfikacji		
1. Przyswojenie wiedzy z zakresu instrumentu głównego – saksofonu.			
	Uczeń:		
1) zasady bezpieczeństwa i higieny pracy,	1) określa warunki bezpieczeństwa i higieny pracy, 2) omawia czynniki wpływające na bezpieczeństwo.		
2) historia instrumentu i wiedza w zakresie literatury przedmiotu,	1) omawia w zarysie historię saksofonu i jego odmiany, 2) wymienia reprezentatywne utwory saksofonowe oraz ich kompozytorów z różnych epok, 3) wymienia wybitnych saksofonistów o znaczącym dorobku artystycznym.		
3) budowa i pielęgnacja instrumentu,	1) nazywa elementy budowy saksofonu, wyjaśnia sposób składania tych elementów oraz określa zasady jego pielęgnacji, 2) wyjaśnia przynależność saksofonu do grup instrumentów dętych drewnianych oraz transponujących, 3) wymienia odmiany saksofonów, klasyfikując je pod względem wielkości i skali, 4) określa zasady transpozycji poszczególnych odmian saksofonów, 5) orientuje się w rodzajach oraz parametrach stroików, klasyfikuje je według swoich potrzeb oraz określa stopień ich zużycia.		
4) technika wykonawcza.	1) omawia warsztat wykonawczy, w tym budowę aparatu oddechowego oraz jego rolę w grze na saksofonie, 2) opisuje możliwości techniczne instrumentu, 3) wskazuje podstawowe czynniki mające wpływ na intonację.		
2. Wykształcenie podstawowych umiejętności gry na instrumencie.			
	Uczeń:		
1) aparat gry,	1) prezentuje poprawny aparat gry, w tym technikę oddechową i technikę zadęcia, 2) kontroluje prawidłową postawę, ułożenie rąk i palców podczas gry.		
2) technika gry,	1) stosuje różne sposoby efektywnego przygotowania do gry, 2) posługuje się różnorodnymi technikami artykulacyjnymi, dynamiką, agogiką oraz potrafi modulować barwę dźwięku z zachowaniem prawidłowej intonacji, 3) dysponuje biegłością techniczną pozwalającą na swobodne wykonywanie utworów, 4) dysponuje prawidłową emisją dźwięku.		
3) interpretacja.	1) interpretuje utwory zgodnie ze stylem danej epoki i ich budową formalną pod kierunkiem nauczyciela, 2) wykazuje się w grze muzykalnością i wrażliwością artystyczną.		
4) specjalistyczna terminologia, notacja muzyczna,	1) posługuje się specjalistyczną terminologią, 2) realizuje zasady notacji muzycznej, 3) czyta nuty a vista.		
5) samodzielna praca.	1) przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, 2) realizuje proces ćwiczenia poszczególnych elementów warsztatu według wskazówek nauczyciela, 3) kontroluje własną grę podczas ćwiczenia, 4) potrafi ocenić jakość wykonywanych zadań, 5) stosuje w działaniach praktycznych wiedzę z zakresu przedmiotów teoretycznych.		

	6) stosuje różne sposoby zapamiętywania tekstu nutowego, 7) korzysta z narzędzi pomocnych w ćwiczeniu, 8) planuje i organizuje systematyczną pracę.		
6) współpraca.	1) realizuje zadania artystyczne w grze z innymi uczniami lub nauczycielem, 2) dostosowuje sposób gry do składu i aparatu wykonawczego, charakteru utworu oraz roli wykonywanej partii, 3) współpracuje z akompaniатorem.		
3. Prezentacja publiczna.			
	Uczeń:		
1) praktyka estradowa,	1) koncentruje się podczas występu, 2) opanowuje treść, 3) stosuje zasady poprawnego zachowania podczas publicznej prezentacji, 4) wykonuje z pamięci część utworów ze swojego repertuaru.		
2) prezentacja w mediach cyfrowych.	1) korzysta z technologii informacyjnej i komunikacyjnej w realizacji zadań artystycznych, 2) obsługuje sprzęt elektroniczny umożliwiający rejestrację swojej gry.		
4. Funkcjonowanie w środowisku artystycznym.			
	Uczeń:		
1) rozwój artystyczny i zawodowy,	1) analizuje własne kompetencje, 2) aktualizuje swoją wiedzę i rozwija umiejętności, 3) wykorzystuje różne źródła informacji w celu doskonalenia umiejętności, 4) dokumentuje i archiwizuje własne dokonania twórcze, 5) aktywnie uczestniczy w życiu artystycznym.		
2) etyka zawodowa.	1) przestrzega zasad etycznych oraz utrzymuje właściwe relacje w środowisku, 2) przyjmuje odpowiedzialność za powierzone zadania artystyczne.		
SKRZYPCE			
CELE KSZTAŁCENIA			
Wiedza	Umiejętności		Kompetencje
1. Przyswojenie wiedzy z zakresu instrumentu głównego – skrzypiec.	2. Wykształcenie podstawowych umiejętności gry na instrumencie.	3. Prezentacja publiczna.	4. Funkcjonowanie w środowisku artystycznym.
Treści nauczania	Kryteria weryfikacji		
1. Przyswojenie wiedzy z zakresu instrumentu głównego – skrzypiec.			
	Uczeń:		
1) zasady bezpieczeństwa i higieny pracy,	1) określa warunki bezpieczeństwa i higieny pracy, 2) omawia czynniki wpływające na bezpieczeństwo.		
2) historia instrumentu i wiedza w zakresie literatury przedmiotu,	1) omawia w zarysie historię skrzypiec, 2) wymienia reprezentatywne utwory skrzypcowe oraz ich kompozytorów z różnych epok, 3) wymienia wybitnych skrzypków o znaczącym dorobku artystycznym.		
3) budowa i pielęgnacja instrumentu,	1) nazywa elementy budowy skrzypiec i smyczka oraz określa zasady jego pielęgnacji, 2) dba o regularną wymianę strun i włosów, utrzymuje w czystości instrument i smyczek.		
4) technika wykonawcza.	1) omawia warsztat wykonawczy,		

	2) opisuje możliwości techniczne instrumentu, 3) wskazuje podstawowe czynniki mające wpływ na intonację.
2. Wykształcenie podstawowych umiejętności gry na instrumencie.	
	Uczeń:
1) aparat gry,	1) prezentuje poprawny aparat gry, w tym technikę oddechową i technikę zadęcia, 2) kontroluje prawidłową postawę, ułożenie rąk i palców podczas gry.
2) technika gry,	1) stosuje różne sposoby efektywnego przygotowania do gry, 2) posługuje się różnorodnymi technikami artykulacyjnymi, dynamiką, agogiką oraz potrafi modulować barwę dźwięku z zachowaniem prawidłowej intonacji, 3) dysponuje biegłością techniczną pozwalającą na swobodne wykonywanie utworów.
3) interpretacja.	1) interpretuje utwory zgodnie ze stylem danej epoki i ich budową formalną pod kierunkiem nauczyciela, 2) wykazuje się w grze muzykalnością i wrażliwością artystyczną.
4) specjalistyczna terminologia, notacja muzyczna,	1) posługuje się specjalistyczną terminologią, 2) realizuje zasady notacji muzycznej, 3) czyta nuty a vista.
5) samodzielna praca.	1) przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, 2) realizuje proces ćwiczenia poszczególnych elementów warsztatu według wskazówek nauczyciela, 3) kontroluje własną grę podczas ćwiczenia, 4) potrafi ocenić jakość wykonywanych zadań, 5) stosuje w działaniach praktycznych wiedzę z zakresu przedmiotów teoretycznych, 6) stosuje różne sposoby zapamiętywania tekstu nutowego, 7) korzysta z narzędzi pomocnych w ćwiczeniu, 8) planuje i organizuje systematyczną pracę.
6) współpraca.	1) realizuje zadania artystyczne w grze z innymi uczniami lub nauczycielem, 2) dostosowuje sposób gry do składu i aparatu wykonawczego, charakteru utworu oraz roli wykonywanej partii, 3) współpracuje z akompaniatorem.
3. Prezentacja publiczna.	
	Uczeń:
1) praktyka estradowa,	1) koncentruje się podczas występu, 2) opanowuje treść, 3) stosuje zasady poprawnego zachowania podczas publicznej prezentacji, 4) wykonuje z pamięci część utworów ze swojego repertuaru.
2) prezentacja w mediach cyfrowych.	1) korzysta z technologii informacyjnej i komunikacyjnej w realizacji zadań artystycznych, 2) obsługuje sprzęt elektroniczny umożliwiający rejestrację swojej gry.
4. Funkcjonowanie w środowisku artystycznym.	
	Uczeń:
1) rozwój artystyczny i zawodowy,	1) analizuje własne kompetencje, 2) aktualizuje swoją wiedzę i rozwija umiejętności, 3) wykorzystuje różne źródła informacji w celu doskonalenia umiejętności, 4) dokumentuje i archiwizuje własne dokonania twórcze, 5) aktywnie uczestniczy w życiu artystycznym.
2) etyka zawodowa.	1) przestrzega zasad etycznych oraz utrzymuje właściwe relacje w środowisku,

		2) przyjmuje odpowiedzialność za powierzone zadania artystyczne.	
TRĄBKA			
CELE KSZTAŁCENIA			
Wiedza	Umiejętności		Kompetencje
1. Przyswojenie wiedzy z zakresu instrumentu głównego – trąbki.	2. Wykształcenie podstawowych umiejętności gry na instrumencie.	3. Prezentacja publiczna.	4. Funkcjonowanie w środowisku artystycznym.
Treści nauczania	Kryteria weryfikacji		
1. Przyswojenie wiedzy z zakresu instrumentu głównego – trąbki.			
	Uczeń:		
1) zasady bezpieczeństwa i higieny pracy,	1) określa warunki bezpieczeństwa i higieny pracy, 2) omawia czynniki wpływające na bezpieczeństwo.		
2) historia instrumentu i wiedza w zakresie literatury przedmiotu,	1) omawia w zarysie historię trąbki i jej odmiany, 2) wymienia reprezentatywne utwory trąbkowe oraz ich kompozytorów z różnych epok, 3) wymienia wybitnych trębaczy o znaczącym dorobku artystycznym.		
3) budowa i pielęgnacja instrumentu,	1) nazywa elementy budowy trąbki oraz określa zasady jej pielęgnacji, 2) orientuje się w rodzajach ustników i zależnościach z tym związanych, 3) wyjaśnia zasadę działania mechanizmu wentylowego.		
4) technika wykonawcza.	1) omawia warsztat wykonawczy, w tym budowę aparatu oddechowego oraz jego rolę w grze na trąbce, 2) opisuje możliwości techniczne instrumentu, 3) wskazuje podstawowe czynniki mające wpływ na intonację.		
2. Wykształcenie podstawowych umiejętności gry na instrumencie.			
	Uczeń:		
1) aparat gry,	1) prezentuje poprawny aparat gry, w tym technikę oddechową i technikę zadęcia, 2) kontroluje prawidłową postawę podczas gry.		
2) technika gry,	1) stosuje różne sposoby efektywnego przygotowania do gry, 2) posługuje się różnorodnymi technikami artykulacyjnymi, dynamiką, agogiką oraz potrafi modulować barwę dźwięku z zachowaniem prawidłowej intonacji, 3) dysponuje biegłością techniczną pozwalającą na swobodne wykonywanie utworów, 4) wykonuje płynnie proste przedęcia wargowe, 5) stosuje technikę buzzingu (bzyczenia) oraz gry na ustniku, 6) dysponuje prawidłową emisją dźwięku.		
3) interpretacja.	1) interpretuje utwory zgodnie ze stylem danej epoki i ich budową formalną pod kierunkiem nauczyciela, 2) wykazuje się w grze muzykalnością i wrażliwością artystyczną.		
4) specjalistyczna terminologia, notacja muzyczna,	1) posługuje się specjalistyczną terminologią, 2) realizuje zasady notacji muzycznej, 3) czyta nuty a vista.		
5) samodzielna praca,	1) przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, 2) realizuje proces ćwiczenia poszczególnych elementów warsztatu według wskazówek nauczyciela, 3) kontroluje własną grę podczas ćwiczenia, 4) potrafi ocenić jakość wykonywanych zadań, 5) stosuje w działaniach praktycznych wiedzę z zakresu przedmiotów teoretycznych,		

	6) stosuje różne sposoby zapamiętywania tekstu nutowego, 7) korzysta z narzędzi pomocnych w ćwiczeniu, 8) planuje i organizuje systematyczną pracę.			
6) współpraca.	1) realizuje zadania artystyczne w grze z innymi uczniami lub nauczycielem, 2) dostosowuje sposób gry do składu i aparatu wykonawczego, charakteru utworu oraz roli wykonywanej partii, 3) współpracuje z akompaniatorem.			
3. Prezentacja publiczna.				
	Uczeń:			
1) praktyka estradowa,	1) koncentruje się podczas występu, 2) opanowuje treść, 3) stosuje zasady poprawnego zachowania podczas publicznej prezentacji, 4) wykonuje z pamięci część utworów ze swojego repertuaru.			
2) prezentacja w mediach cyfrowych.	1) korzysta z technologii informacyjnej i komunikacyjnej w realizacji zadań artystycznych, 2) obsługuje sprzęt elektroniczny umożliwiający rejestrację swojej gry.			
4. Funkcjonowanie w środowisku artystycznym.				
	Uczeń:			
1) rozwój artystyczny i zawodowy,	1) analizuje własne kompetencje, 2) aktualizuje swoją wiedzę i rozwija umiejętności, 3) wykorzystuje różne źródła informacji w celu doskonalenia umiejętności, 4) dokumentuje i archiwizuje własne dokonania twórcze, 5) aktywnie uczestniczy w życiu artystycznym.			
2) etyka zawodowa.	1) przestrzega zasad etycznych oraz utrzymuje właściwe relacje w środowisku, 2) przyjmuje odpowiedzialność za powierzone zadania artystyczne.			
CHÓR				
CELE KSZTAŁCENIA				
Wiedza		Umiejętności		Kompetencje
1. Przyswojenie wiedzy z zakresu śpiewania w chórze.		2. Wykształcenie umiejętności śpiewania w chórze.	3. Prezentacja publiczna.	4. Funkcjonowanie w środowisku artystycznym.
Treści nauczania		Kryteria weryfikacji		
1. Przyswojenie wiedzy z zakresu śpiewania w chórze.				
		Uczeń:		
1) zasady bezpieczeństwa i higieny pracy,		1) określa podstawowe warunki bezpieczeństwa i higieny pracy, 2) omawia czynniki wpływające na bezpieczeństwo.		
2) technika wokalna,		charakteryzuje technikę wokalną w zakresie aparatu głosowego, artykulacyjnego i oddechowego.		
3) literatura chóralna.		1) wskazuje podstawowe informacje na temat wykonywanych utworów, 2) rozróżnia epoki i formy realizowanych utworów.		
2. Wykształcenie umiejętności śpiewania w chórze.				
		Uczeń:		
1) emisja głosu,		1) zachowuje prawidłową postawę podczas śpiewu w chórze, 2) koordynuje działanie oddechu, aparatu fonacyjnego i artykulacyjnego, 3) posługuje się techniką wokalną w celu realizacji elementów dzieła muzycznego,		

	4) prawidłowo posługuje się rejestrem głowowym.	
2) technika wykonawcza,	1) czyta nuty a vista w stopniu podstawowym, 2) samodzielnie odczytuje zapis nutowy oraz realizuje warstwę tekstową, 3) współpracuje z dyrygentem oraz z grupą w zespole, 4) wykonuje utwory z różnych epok, o różnorodnej tematyce i fakturze a cappella i z towarzyszeniem instrumentów lub zespołów, 5) wykonuje część utworów z pamięci, 6) kontroluje wyrównanie i spójność brzmienia.	
3) interpretacja.	1) współtworzy ogólny wyraz artystyczny, 2) interpretuje utwory przygotowane pod kierunkiem dyrygenta, 3) wykazuje zaangażowanie emocjonalne podczas występu.	
3. Prezentacja publiczna.		
	Uczeń:	
praktyka estradowa	1) uczestniczy w występach chóru, 2) stosuje zasady poprawnego zachowania podczas występu, 3) opanowuje treść, 4) koncentruje się podczas występu, 5) prezentuje utwory zgodnie z koncepcją artystyczną dyrygenta.	
4. Funkcjonowanie w środowisku artystycznym.		
	Uczeń:	
1) rozwój artystyczny i zawodowy,	1) analizuje własne kompetencje, 2) identyfikuje obszary wiedzy i umiejętności wymagające doskonalenia, 3) wyznacza sobie cele rozwojowe, sposoby i terminy ich realizacji, 4) aktualizuje swoją wiedzę i rozwija umiejętności, 5) wykorzystuje różne źródła informacji w celu doskonalenia umiejętności zawodowych, 6) aktywnie uczestniczy w życiu artystycznym.	
2) etyka zawodowa.	1) przestrzega zasad etycznych oraz utrzymuje właściwe relacje w środowisku, 2) angażuje się w działania zespołu, biorąc odpowiedzialność za efekt końcowy wspólnej pracy, 3) współpracuje w chorze, budując relacje oparte na zaufaniu i wzajemnym szacunku.	
KSZTAŁCENIE SŁUCHU		
CELE KSZTAŁCENIA		
Wiedza	Umiejętności	Kompetencje
1. Przyswojenie wiedzy z zakresu kształcenia słuchu.	2. Wykształcenie umiejętności w zakresie kształcenia słuchu.	3. Pogłębianie i analizowanie wiedzy, w tym z wykorzystaniem technologii informacyjnej i komunikacyjnej.
Treści nauczania	Kryteria weryfikacji	
1. Przyswojenie wiedzy z zakresu kształcenia słuchu.		
	Uczeń:	
1) notacja muzyczna,	omawia zasady ortografii muzycznej – system pięcioliniowy, nazwy oktafów (od wielkiej do dwukreślnej), nuty, pauzy, klucze: wiolinowy i basowy, przenośniki oktafowe, znaki przykluczowe, znaki chromatyczne pojedyncze, znaki przedłużające wartości nut i pauz, znaki zakończenia utworu, skróty pisowni muzycznej.	
2) struktury interwałowe,	nazywa i definiuje interwały proste gamowłaściwe i w oderwaniu od tonacji oraz ich oznaczenia.	

3) trójdźwięki,	nazywa i definiuje trójdźwięki durowe i molowe w przewrotach, trójdźwięk zmniejszony i zwiększony w postaci zasadniczej.
4) akordy,	nazywa i definiuje D7 w postaci zasadniczej.
5) skale muzyczne,	1) nazywa i definiuje skalę majorową (odmiana naturalna) i minorową (odmiana naturalna, harmoniczna, dorycka) w tonacjach do 3 znaków przykluczowych, 2) wyjaśnia pokrewieństwo tonacji (równoległość, równoimienność, pokrewieństwo kwintowe).
6) zjawiska harmoniczne,	1) identyfikuje triadę harmoniczną w poznanych odmianach skal; 2) opisuje progresję i transpozycję.
7) zjawiska metryczne.	1) nazywa: wartości rytmiczne, grupy rytmiczne regularne i triolę ósemkową, 2) omawia zasady grupowania wartości w taktach ćwierćnotowych (2/4, 3/4, 4/4) i ósemkowych (3/8, 6/8).
2. Wykształcenie podstawowych w zakresie kształcenia słuchu.	
	Uczeń:
1) percepcja słuchowa, wzrokowa i słuchowowzrokowa,	1) rozpoznaje ze słuchu (prezentacja melodyczna lub harmoniczna) i w zapisie: a) interwały proste gamowłaściwe i w oderwaniu od tonacji, b) dźwięki chromatycznie zmienione w melodii, c) trójdźwięki: durowy i molowy w postaci zasadniczej i w przewrotach, zmniejszony i zwiększony w postaci zasadniczej, d) D7 w postaci zasadniczej z rozwiązaniem, e) skalę majorową (odmiana naturalna) i minorową (odmiana naturalna, harmoniczna, dorycka), 2) rozpoznaje w zapisie: a) trójdźwięki triady harmonicznego w skali majorowej naturalnej i minorowej harmonicznego w tonacjach do 3 znaków przykluczowych, b) wartości rytmiczne, grupy rytmiczne, pauzy, c) przedtakt i takt niepełny w zakończeniu przebiegu muzycznego, 3) zapisuje: a) pojedyncze dźwięki i współbrzmienia w kluczach wiolinowym i basowym, na pięciolinii oraz na liniach dodanych dolnych i górnych, b) dźwięki w oktawach od wielkiej do dwukreślnej, w kluczach wiolinowym i basowym, w tym z użyciem przenośników oktaowych, c) interwały proste gamowłaściwe i w oderwaniu od tonacji, d) interwały charakterystyczne z rozwiązaniem, e) trójdźwięki: - durowy i molowy w postaci zasadniczej i w przewrotach, - zmniejszony i zwiększony w postaci zasadniczej, f) D7 w postaci zasadniczej z rozwiązaniem, g) skalę majorową (odmiana naturalna) i minorową (odmiana naturalna, harmoniczna, dorycka), h) trójdźwięki triady harmonicznego w skali majorowej naturalnej i minorowej harmonicznego w tonacjach do 3 znaków przykluczowych, i) wartości rytmiczne, grupy rytmiczne i pauzy zgodnie z zasadami grupowania w taktach o ćwierćnotowej i ósemkowej jednostce pulsu, j) przedtakt i takt niepełny w zakończeniu przebiegu muzycznego, k) skróty pisowni muzycznej.
2) czytanie nut,	1) realizuje głosem (solmizacją, literowo, stopniami gamy, tataizacją lub z użyciem tekstu) a vista i po uprzednim przygotowaniu:

	a) przebiegi melodyczne i melodyczno-rytmiczne jedno- i dwugłosowe, oparte na motywach zawierających poznane struktury interwałowe i harmoniczne, b) wybrane przez nauczyciela głosy z przebiegów melodycznych i melodyczno-rytmicznych wielogłosowych – samodzielnie albo z udziałem innego ucznia lub nauczyciela, 2) realizuje samodzielnie równocześnie głosem i na instrumencie klawiszowym przebiegi melodyczne i melodyczno-rytmiczne wielogłosowe, 3) transponuje głosem przebieg melodyczny, realizując go solmizacją, literowo, stopniami gamy, tataizacją lub z użyciem tekstu, 4) realizuje akustycznie (tataizacją, z użyciem tekstu, klaskaniem, stukaniem, na instrumencie perkusyjnym) a vista i po uprzednim przygotowaniu jedno- i dwugłosowe przebiegi rytmiczne, oparte na poznanych wartościach i grupach rytmicznych w taktach ćwierćnutowych i ósemkowych.		
3) pamięć i wyobraźnia muzyczna.	1) zapisuje, uzupełnia i koryguje: a) jednogłosowe przebiegi melodyczne, rytmiczne i melodyczno-rytmiczne, b) kadencje, 2) zapisuje i wykonuje z pamięci krótkie jednogłosowe tonalne przebiegi melodyczne i melodyczno-rytmiczne oraz przebiegi rytmiczne, 3) dostrzega w zapisie i w słuchanej melodii progresję, 4) dokonuje pisemnie transpozycji, 5) improwizuje głosem na zadany temat.		
3. Pogłębianie i aktualizowanie wiedzy oraz doskonalenie umiejętności zawodowych, w tym z wykorzystaniem technologii informacyjnej i komunikacyjnej.			
	Uczeń:		
rozwój artystyczny i podstawy rozwoju zawodowego.	1) analizuje i ocenia własne kompetencje, 2) identyfikuje obszary wiedzy i umiejętności wymagające doskonalenia, 3) aktualizuje swoją wiedzę i rozwija umiejętności wykorzystując różne źródła informacji, w tym internetowe bazy wiedzy i serwisy strumieniowe, potrafi dokonać selekcji materiałów i krytycznie je ocenić, 4) angażuje się w realizację wyznaczonych zadań, 5) aktywnie uczestniczy w życiu artystycznym.		
PODSTAWY RYTMIKI			
Treści nauczania	CELE KSZTAŁCENIA		
	Wiedza	Umiejętności	Kompetencje
	1. Przyswojenie wiedzy z zakresu podstaw rytmiki.	2. Wychowanie do umiejętności z zakresu podstaw rytmiki	3. Pogłębianie i aktualizowanie wiedzy. W tym z wykorzystaniem technologii informacyjnej i komunikacyjnej
	Kryteria weryfikacji – uczeń:		
1) aparat ruchowy,	określa prawidłową postawę ciała.	1) utrzymuje prawidłową postawę ciała, 2) wykazuje się koordynacją wzrokowo-ruchową, słuchowo-ruchową oraz przestrzenno-ruchową.	1) analizuje własne kompetencje, 2) angażuje się w realizację wyznaczonych zadań, 3) aktywnie uczestniczy w życiu artystycznym.

2) zagadnienia metrrytmiczne,	1) rozróżnia pojęcia: puls, akcent, metrum, rytm, przedtakt, 2) rozróżnia wartości i grupy rytmiczne nut pauz, 3) kojarzy obraz graficzny nut z ich czasem trwania, 4) rozpoznaje i omawia tematy rytmiczne, 5) rozróżnia metrum dwudzielne i trójdzielne o ćwierćnutowej i ósemkowej jednostce pulsu.	1) realizuje różnymi sposobami: puls, akcent, metrum, przebieg rytmiczny, przedtakt, 2) realizuje w ćwiczeniach i zabawach ruchowych poznane wartości i grupy rytmiczne: cała nuta, cała nuta z kropką, półnuta, półnuta z kropką, ćwierćnuta, ósemki, szesnastki, oraz odpowiadające im pauzy, grupy rytmiczne: ćwierćnuta z kropką i ósemka, grupy szesnastkowe, synkopy, triola ósemkowa, 3) zapisuje nuty zgodnie z zasadami kaligrafii, 4) odczytuje, zapisuje ze słuchu i realizuje różnymi sposobami tematy rytmiczne złożone z poznanych wartości, pauz i grup rytmicznych, 5) tworzy własne tematy rytmiczne złożone z poznanych wartości, pauz i grup rytmicznych, 6) zapisuje, uzupełnia, koryguje dyktanda rytmiczne, 7) realizuje przebiegi rytmiczne w metrum o ćwierćnutowej i ósemkowej jednostce pulsu.	
3) przebiegi melodyczne,	definiuje i nazywa interwały, trójdźwięki w postaci zasadniczej (durowy, molowy, zmniejszony i zwiększony), gamę durową i molową.	1) wskazuje kierunek linii melodycznej, 2) przedstawia ruchem: a) interwały, b) trójdźwięki, c) gamy, 3) śpiewa i interpretuje ruchem wybrane piosenki i kanony.	
4) wybrane elementy dzieła muzycznego,	1) definiuje wybrane określenia agogiczne, 2) określa wybrane znaki dynamiczne i artykulacyjne.	1) realizuje zadania melodyczno-rytmiczne w podanym tempie, 2) realizuje zadania melodyczno-rytmiczne z odpowiednią dynamiką i artykulacją.	

5) piosenki i kanony,	charakteryzuje wybrane piosenki i kanony.	śpiewa i interpretuje ruchem wybrane piosenki i kanony.	
6) gra na instrumentach perkusyjnych,	1) identyfikuje instrumenty z instrumentarium Orffa, 2) objaśnia sposoby gry na wybranych instrumentach.	gra akompaniamenty do piosenek lub utworów muzycznych lub ich fragmentów.	
7) tańce,	charakteryzuje wybrane tańce.	realizuje wybrane tańce polskie i innych narodów.	
8) improwizacja,	definiuje improwizację.	1) improwizuje ruchem, głosem oraz na instrumentach perkusyjnych, 2) wyraża ruchem nastroj i charakter muzyki lub wybrane elementy dzieła muzycznego.	
9) aktywne słuchanie muzyki.	omawia wybrane utwory muzyczne lub ich fragmenty.	interpretuje ruchem utwory muzyczne lub ich fragmenty.	

WIEDZA O MUZYCE

Treści nauczania	CELE KSZTAŁCENIA		
	Wiedza	Umiejętności	Kompetencje
	1. Przyswojenie podstawowej wiedzy o muzyce.	2. Wykorzystanie w praktyce wiadomości z zakresu wiedzy o muzyce.	3. Pogłębianie i aktualizowanie wiedzy, w tym z wykorzystaniem technologii informacyjnej i komunikacyjnej
	Kryteria weryfikacji – uczeń:		
1) pojęcie muzyki,	1) definiuje pojęcie muzyki, 2) określa rodzaje i funkcje muzyki.	rozpoznaje na podstawie przykładów słuchowych oraz materiałów wizualnych różne rodzaje muzyki (klasyczna, ludowa, instrumentalna, wokalna, solowa, zespołowa, sakralna, świecka, absolutna, programowa, popularna, etniczna, rozrywkowa).	1) analizuje i ocenia własne kompetencje, 2) identyfikuje obszary wiedzy i umiejętności wymagające doskonalenia, 3) aktualizuje swoją wiedzę i rozwija umiejętności wykorzystując różne źródła informacji, w tym internetowe bazy wiedzy i serwisy strumieniowe, potrafi dokonać selekcji materiałów i krytycznie je ocenić, 4) angażuje się w realizację wyznaczonych zadań, 5) aktywnie uczestniczy w życiu artystycznym.
2) zawody związane z muzyką,	nazywa zawody związane z muzyką.	porównuje specyfikę pracy takich zawodów jak: kompozytor, instrumentalista, wokalista, dyrygent, chórmistrz, aranżer, lutnik, reżyser dźwięku,	

		DJ, animator kultury, dziennikarz, muzykolog, teoretyk muzyki.	
3) życie muzyczne,	1) wymienia typy instytucji kultury, 2) wskazuje najważniejsze polskie festiwale oraz konkursy muzyczne, 3) omawia reguły savoir-vivre'u podczas wydarzenia kulturalnego.	1) czynnie uczestniczy w wydarzeniach organizowanych przez szkołę, 2) wymienia wykonawców i kompozytorów oraz dzieła poznane podczas uczestnictwa w różnych formach życia kulturalnego, 3) stosuje poznane zasady savoir-vivre'u.	
4) obsada wykonawcza,	nazywa instrumenty muzyczne, głosy ludzkie i rodzaje zespołów muzycznych.	rozpoznaje na podstawie przykładów słuchowych oraz materiałów wizualnych instrumenty muzyczne, głosy ludzkie i rodzaje zespołów muzycznych.	
5) elementy dzieła muzycznego,	definiuje elementy dzieła muzycznego.	rozpoznaje na podstawie przykładów słuchowych oraz materiałów wizualnych melodykę, rytmikę, harmonikę, dynamikę, artykulację, agogikę i kolorystykę.	
6) faktura muzyczna	określa rodzaje faktury muzycznej ze względu na układ głosów.	rozpoznaje na podstawie przykładów słuchowych oraz materiałów wizualnych rodzaj faktury muzycznej	
7) gatunki i formy muzyczne,	1) określa gatunki muzyki wokalne, instrumentalnej, wokально-instrumentalnej i elektroakustycznej, 2) omawia formy muzyczne, w tym dwuczęściową, trzyczęściową, rondo, formę sonatową, wariacje, kanon.	1) rozpoznaje na podstawie przykładów słuchowych oraz materiałów wizualnych cechy poszczególnych gatunków i form, 2) przyporządkowuje wykonywane przez siebie utwory do poznanych gatunków i form muzycznych.	
8) polska muzyka ludowa,	1) określa cechy polskich tańców narodowych,	1) porównuje na podstawie przykładów słuchowych oraz materiałów wizualnych	

	2) nazywa wybrane instrumenty ludowe, 3) charakteryzuje muzykę własnego regionu, 4) opisuje rolę muzyki w najważniejszych zwyczajach i obrzędach ludowych.	cechy polskich tańców narodowych, 2) rozpoznaje na podstawie materiałów wizualnych podstawowe kroki polskich tańców narodowych i proste układy taneczne, 3) na podstawie przykładów słuchowych oraz materiałów wizualnych rozpoznaje polskie instrumentarium ludowe, w tym burczybas, cymbały, diabelskie skrzypce, dudy, ligawkę, lirę korbową, 4) wskazuje cechy i rozpoznaje na podstawie przykładów słuchowych oraz materiałów wizualnych muzykę własnego regionu.	
9) twórczość wybranych kompozytorów,	1) wymienia, porządkuje w czasie i rozróżnia epoki twórczości muzycznej, 2) wymienia wybranych kompozytorów reprezentujących poszczególne epoki z uwzględnieniem kompozytorów polskich.	przyporządkowuje utwór do epoki, w której powstał.	
10) wiedza o patronie szkoły,	1) przyporządkowuje patrona szkoły (kompozytora, wykonawcę lub innego uczestnika życia muzycznego) do właściwej epoki, 2) określa pola działalności patrona szkoły.	1) wymienia osiągnięcia artystyczne patrona szkoły, 2) jeżeli patron szkoły jest kompozytorem – rozpoznaje ze słuchu jego wybrane utwory.	
11) zasoby internetowe.	1) wymienia internetowe bazy wiedzy o muzyce oraz programy	1) odnajduje wskazane informacje o muzyce przy użyciu baz internetowych,	

	i aplikacje wspomagające naukę i rozwój kompetencji muzycznych, 2) wskazuje serwisy strumieniowe oferujące muzykę klasyczną.	2) korzysta z serwisów strumieniowych w celu zapoznawania się z dziełami muzycznymi oraz ich wykonawcami.	
ZESPÓŁ INSTRUMENTALNY			
CELE KSZTAŁCENIA			
Wiedza	Umiejętności		Kompetencje
1. Przyswojenie wiedzy z zakresu gry w zespole instrumentalnym	2. Wykształcenie umiejętności gry w zespole instrumentalnym.	3. Prezentacja publiczna.	4. Funkcjonowanie w środowisku artystycznym
Treści nauczania	Kryteria weryfikacji		
1. Przyswojenie wiedzy z zakresu gry w zespole instrumentalnym .			
	Uczeń:		
1)zasady bezpieczeństwa i higieny pracy,	1) określa podstawowe warunki bezpieczeństwa i higieny pracy, 2) omawia czynniki wpływające na bezpieczeństwo.		
2) wiedza z zakresu gry zespołowej.	1) wskazuje podstawowe informacje na temat wykonywanych utworów, 2) charakteryzuje zasady pracy w zespole instrumentalnym.		
2. Wykształcenie umiejętności gry w zespole instrumentalnym.			
	Uczeń:		
1) technika wykonawcza,	1) przygotowuje swój instrument do gry w grupie, 2) zachowuje prawidłową postawę podczas gry w zespole, 3) identyfikuje swoją partię w partyturze i określa jej rolę w grupie, 4) samodzielnie odczytuje zapis nutowy, 5) posługuje się specjalistyczną terminologią, 6) reaguje na gesty innych członków zespołu, w tym prowadzącego, 7) kontroluje spójność dynamiki, artykulacji i brzmienia oraz metroritmiki, 8) rozpoznaje i koryguje błędy podczas wspólnej gry, 9) kontroluje i koryguje intonację podczas gry.		
2) interpretacja.	1) wykonuje utwory zgodnie ze stylem danej epoki, 2) współtworzy ogólny wyraz artystyczny pod kierunkiem prowadzącego, 3) realizuje tekst muzyczny z wykorzystaniem wiedzy z zakresu przedmiotów ogólnomuzycznych.		
3. Prezentacja publiczna.			
	Uczeń:		
Praktyka estradowa.	1) stosuje zasady poprawnego zachowania podczas publicznej prezentacji, 2) opanowuje tremę, 3) koncentruje się podczas występu.		
4. Funkcjonowanie w środowisku artystycznym.			
	Uczeń:		
1) rozwój artystyczny i zawodowy,	1) analizuje własne kompetencje, 2) identyfikuje obszary wiedzy i umiejętności wymagające doskonalenia, 3) wyznacza sobie cele rozwojowe, sposoby i terminy ich realizacji, 4) aktualizuje swoją wiedzę i rozwija umiejętności,		

	5) wykorzystuje różne źródła informacji w celu doskonalenia umiejętności zawodowych, 6) aktywnie uczestniczy w życiu artystycznym.
2) etyka zawodowa,	1) przestrzega zasad etycznych oraz utrzymuje właściwe relacje w środowisku, 2) angażuje się w grę w zespole, biorąc odpowiedzialność za efekt końcowy wspólnej pracy, 3) współpracuje w zespole, budując relacje oparte na zaufaniu i wzajemnym szacunku.